

Progressiv rock

En kort innføring for samlere

Geir Hasnes

Innledning

Med progressiv rock mener vi først og fremst rock som prøver å bryte ut av sangformatet for å lage lengre musikkstykker hvor det skjer mer enn sang som akkompagneres. Uttrykket oppsto omkring 1968 for å beskrive revolusjonen innen rock i England. I noen år hadde man benyttet uttrykket progressiv pop med The Beatles som førende artist, om pop og rock som inkluderte uvanlige instrumenter og effekter. Nå ble det stadig klarere at rockgrupper tok etter klassisk musikk, enten det var for å spille klassiske stykker som rock eller komponere etter klassiske former. Progressiv rock ble raskt en interessant genre for plateselskapene, som opprettet under-labeler for denne typen musikk. Dessverre ble ordet benyttet for å beskrive ethvert nytt band som spilte låter med gitarsoloer i lengre enn tre minutter, og i dag ville vi heller kalle mange av gruppene psykedelisk orienterte eller bluesrock-orienterte. I Skandinavia fikk ordet politisk innhold og betegnet gruppene som prediket den rette politiske venstreorienterte lære, likegyldig av musikkstil. Det var heller ikke alle som kalte seg progressive, og mange av dem som er nevnt her gikk under betegnelsen symfonisk rock. Vi benytter likevel betegnelsen progressiv fordi den er så innarbeidet.

Utover 1969-70 fikk progressiv rock en publikumstilslutning som i dag kan virke helt ufattelig. Det ene etter det andre av avanserte progressive album gikk inn på hitlistene, ikke bare i England, men også i USA og utover i Europa. Dette oppildnet selvsagt de progressive gruppene til å lage mer avansert musikk, og pussig nok ble denne tatt vel imot i flere år. Høydepunktet ble nok nådd omkring 1972-73, men så ser det ut til at markedet begynner å mettes, og en skal heller ikke se bort fra at enkelte av artistene begynte å fjerne seg fra hva folk flest kunne svelge unna.

Etter 1975 begynte endel av gruppene å lage mer lettfattelig musikk, med varierende suksess. Noen ble søkkrike, andre ramlet helt sammen. Andre sluttet simpelthen fordi platene deres solgte dårligere og dårligere. En god del fortsatte som før, spilte i mindre lokaler, og ga ut musikk uten tanke på den store suksessen lenger. Færre nye grupper dukket opp, og utover 80-tallet begynner man å oppleve en tørke, sett i forhold til det tidlige 70-tallet. Først på begynnelsen av 90-tallet begynner progressiv rock å våkne til live igjen, men uten samme publikumsappell som før. De som lager musikk lager det nå for en mindre gruppe entusiaster. Det lages fortsatt god musikk, men det er langt mellom mesterverkene, og det er også mange som helst kopierer gamle storheter.

Det er ikke til å unngå at en fester fokus på England og tidlig 70-tallet. Men en skal ikke la seg lure av det – over hele Europa finner en grupper som laget fantastisk musikk, og i USA startet Zappa allerede i 1966 med det vi definitivt kan kalle progressiv rock.

Progressiv rock kan sees som en del av en kontinuerlig prosess innen musikk av kombinasjon av stilarter og genre. Grensene mellom jazz, folk, rock og moderne klassisk utviskes blir uklare.

I denne folderen vil du finne det en kan kalle kjernen av det en skal ha med seg. For hver artist er det listet opp hvilke album som har kommet ut, og det er lagt til en karakter som gjør at det blir lettere å avgjøre om en skal anskaffe et spesielt album. 6 er reservert de absolutte mesterverk, 5 er fremdeles glimrende, 4 betyr at man bør ha albumet, 3 betyr jevnt over bra, men ikke nødvendig, 2 betyr kjedelig og 1 betyr intetsigende og uinteressant.

Karakterskalaen er selvsagt subjektiv, og kan en få hørt musikken før en kjøper den, er det det beste. Imidlertid lider CD-ene av dårlig lyd i forhold til LP-ene, og det er enda verre med gjenutgivelser på CD av gamle album. Lytter du til mp3-kompresjoner av progressiv rock, er det slett ikke sikkert at du får et riktig inntrykk i forhold til hva platene kan gi av musikkopplevelse.

1. England – Den grunnleggende kjernen

Det var i England at den nye bølgen av eksperimenterende rock for alvor startet. Her var det en kjerne av grupper som nærmest definerer hva progressiv rock står for med det de gjorde fra 1967 til 1976. The Beatles og andre hadde gått foran, men nå slår løsrivelsen fra sangformatet ut for fullt.

The Nice

Keyboardisten Keith Emerson ledet an utviklingen med gruppa The Nice som eksisterte fra 1967 til 1970, da han dannet supergruppa Emerson, Lake & Palmer. De var opprinnelig en kvartett, men gitaristen ble sparket etter første plata. Emerson dro inn klassiske stykker, jazz og musical-innslag, improviserte i vei med imponerende teknikk og banet vei for keyboardet som sentralt innen rock. De fire første platene kom ut i gruppas levetid, resten er samlinger med utgitt stoff.

The Thoughts of Emerlist Davjack	1967	4
Ars Longa Vita Brevis	1968	5
The Nice	1969 Utbrett	5
Five Bridges	1970 Utbrett	6
Elegy	1971 Utbrett	4
Autumn '67 – Spring '68	1972 [andre versjoner, 3 låter ikke på annen LP]	5
The Immediate Years [1967-69]	1995 3CD, boks, hefte	5
Here Come the Nice [1967-69]	2000 3CD, slipcase, poster-innlegg	5
The Swedish Radio Sessions [1967]	2001 CD	4
BBC Sessions [1967-69]	2002 CD, slipcase	5

Merk: *Autumn '67 – Spring '68* inneholder 6 låter fra *The Thoughts of Emerlist Davjack* samt 3 låter fra samme tid, deriblant singlekutt, men alle tidligere utgitte låter er i nye versjoner. *The Immediate Years* inneholder de tre første LP-ene samt singler, remixer og demoer, som fra *Autumn '67 – Spring '68*. *Here Come the Nice* inneholder det samme og enda mer. De seneste nyutgivelsene av albumene har masse ekstramateriale fordelt fra CD-boksene og BBC-stoffet. Det finnes dessuten en rekke samlinger på album som kun resirkulerer eldre materiale.

Jethro Tull

Ian Anderson har ledet Jethro Tull siden 1968 og har aldri vært redd for å gå nye veier, noe som for det meste har vært utrolig vellykket. Gitaristen Martin Barre har vært med siden andreplata, ellers har der vært en rekke utskiftninger, noe som ikke har gjort noe siden Anderson har laget så å si alle låtene. Tidlig kunne man høre tilknytningen til både klassisk musikk og folk, og gruppa kjørte både hardrock med flotte riff og rolige akustiske låter. Med seg på laget helt fra starten og opp til 1979 hadde han klassisk utdannede David Palmer som arrangerte og hjalp til med å lage musikken enda mer spennende. De senere årene har nok kreativiteten avtatt en smule, men få andre grupper har så mange mesterverk bak seg.

This Was	1968 Utbrett	4
Stand Up	1969 Utbrett med pop-up av gruppa.	5
Benefit	1970	6
Aqualung	1971 Utbrett, innercover m/ tekster	6
Thick as a Brick	1972 Utbrett med utbrettbar avis	6
Living in the Past	1972 2LP, utbrett med bok, stive permer	6
A Passion Play	1973 Utbrett, hefte	6
War Child	1974 Innercover m/tekster	5
Minstrel in the Gallery	1975 Innercover m/tekster	5
M. U. – the Best of Jethro Tull	1975 Poster [én låt ikke på annen LP]	6
Too Old to Rock'n'roll, too Young to Die	1976 Utbrett	3

Songs from the Wood	1977	[USA-utgaven har innercover m/ tekster]	6
Repeat – the Best of Jethro Tull vol. II	1977	[én låt ikke på annen LP]	5
Heavy Horses	1978	Innercover m/tekster	5
Live – Bursting Out	1978	2LP, utbrett, innercover m/tekster	4
Storm Watch	1979	Innercover m/tekster	4
A	1980	Innercover m/tekster	4
Broadsword and the Beast	1982	Innercover m/tekster	5
Under Wraps	1984	Innercover m/tekster	2
A Classic Case (London Symph. Orch.)	1985	Innercover	3
Crest of a Knave	1987	Innercover m/tekster	5
20 Years of Jethro Tull	1988	5LP, boks, innercover, hefte	6
Rock Island	1989	Innercover m/tekster	4
Live at Hammersmith 1984	1990		3
Catfish Rising	1991	M/ maxisingle, innercover m/tekster	4
A Little Light Music	1992	2LP, live m/ omarrangerte låter	4
25 th Anniversary Box Set	1993	4CD, boks, hefte, samling + live	4
Nightcap – the Unreleased Masters	1993	2CD [inneholder hele Chateau d'Isaster 1973]	5
Roots to Branches	1995	2LP	4
25 th – the Ultimate Set	1996	Boks m/ Aqualung CD + PD, video, bok, ark	5
J-tull Dot Com	1999	CD	3
The Christmas Album	2003	CD	4
Nothing Is Easy – Live at Isle of Wight	2004	CD	5

Merk: *Benefit* og *Living in the Past* inneholder ett forskjellig kutt på USA-utgavene. CD-versjonen av *Under Wraps* inneholder 4 ekstra spor. Ian Andersons tredje soloalbum var nok det nærmeste man kom den akustiske siden av Jethro Tull etter 70-tallet.

Yes

Yes ble startet i 1969 og har også hatt vekslende personell gjennom tidene, men pussig nok har mange av dem gått ut og inn av gruppa og fortsatt er der en hard kjerne som har vært med på det meste. Utover 70-tallet ble stykkene lengre og lengre og for mange den ultimate progressive rocken. Spesielt med keyboardisten Rick Wakeman ble det mulig å arrangere stykkene på klassisk vis, og alle musikerne var dyktige instrumentalister. På slutten av 70-tallet ble det hele mer kommersielt og utover 80-tallet temmelig stadionvennlig med ekstrem suksess. Man bør utvise forsiktighet med de senere utgivelsene som ikke når opp mot storhetstiden. Bassisten Chris Squire er den eneste som har vært med på alle utgivelsene, så i 1989 fikk ikke resten av gruppa (ABWH), lov til å bruke navnet.

Yes	1969	Utbrett	4
Time and a Word	1970	Tekstark	4
The Yes Album	1971	Utbrett	5
Fragile	1971	Utbrett, hefte	6
Close to the Edge	1972	Utbrett, innercover m/tekster	6
Yessongs	1973	3LP, utbrettscover som bok, hefte, innercover	6
Tales of Topographic Oceans	1973	2LP, utbrett	5
Relayer	1974	Utbrett, innercover m/tekster	6
Yesterdays	1975	Innercover m/ tekster [2 låter ikke på album]	4
Going for the One	1977	Dobbel utbrett	4
Tormato	1978	Innercover m/tekster	4
Yesshows	1980	2LP	4
Drama	1980	Utbrett, tekstark	4
Classic Yes	1981	M/ single [singlen ikke tidligere på album]	4
90125	1983	Innercover m/ tekster	3

The Power to Believe 2003 CD 4

Merk: Grappa har sin egen samlerklubb hvor det er gitt ut drøssevis av CD-er med liveopptak etc. Disse er ikke tatt med her. Det amerikanske coveret til *Islands* er likt med det engelske innercoveret, som forøvrig er det eneste jeg har sett av utbrettstypen. Fripp har deltatt på et utall innspillinger under sitt navn eller sammen med andre artister og ensembler Han var også glad i lyd i seg selv og laget flere album med dvelende lydmalierier. Utforskes med forsiktighet.

Genesis

Genesis hadde sin storhetstid fra 1970 til 1977, med Peter Gabriel og Steve Hackett som sentrale skikkelser. Phil Collins kom tidlig inn i grappa og etter at Gabriel forlot roret i 1975 kom han til å dominere Genesis fullstendig og dreie grappa over mot poprock, med ufattelig popularitet som resultat. De tidlige albumene er sentrale mesterverker som er etterlignet av utallige grupper, også under merkelappen neo-prog.

From Genesis to Revelation	1969	2
Trespass	1970 Utbrett, tekstark	5
Nursery Cryme	1971 Utbrett	6
Foxtrot	1972 Utbrett	6
Live	1973	5
Selling England by the Pound	1973 Tekstark	6
The Lamb Lies Down on Broadway	1974 2LP, innercover m/tekster	5
A Trick of the Tail	1976 Utbrett, innercover	4
Wind and Wuthering	1976 Innercover m/tekster	4
Seconds Out	1977 2LP, utbrett, innercover [live]	4
And Then There Were Three	1978 Utbrett	3
Duke	1980 Utbrett	3
Abacab	1981 Innercover	2
Three Sides Live	1982 Utbrett [4 sider live i UK, 3 +1 s. studio ellers]	3
Genesis	1983 Innercover m/tekster	2
Invisible Touch	1986 Innercover m/tekster	4
We Know What We Like (London S. O.)	1987 Tekstinnlegg	4
We Can't Dance	1991 2LP, innercover m/tekster	3
Live – the Way We Walk – 1. The Shorts	1992 Innercover	3
Live – the Way We Walk – 2. The Longs	1993 Innercover	3
Calling All Stations	1997 2LP, utbrett, innercover m/tekster	2
Archive 1967-75	1998 4CD, bok-cover, bok	5
Archive 1976-92	2000 3CD	3

Merk: Alle medlemmene har laget drøssevis med soloalbum, men kun Steve Hacketts kan uten videre anbefales, da han har opprettholdt søkenen etter interessant og utfordrende musikk.

Solo: Steve Hackett

Voyage of the Acolyte 1975 Utbrett 5

Merk: Hackett har laget drøssevis med album og holder på ennå. Noe av dette er rent klassisk, og svært mye er konsertopptak som er gitt ut i ettertid. Noe av materialet er ujevnt, så en bør være forsiktig og helst lytte før en kjøper.

Emerson, Lake & Palmer

Keith Emerson forlot The Nice for å danne ny gruppe med Greg Lake fra King Crimson. Med seg fikk de fantastiske Carl Palmer på trommer. Resultatet ble noe av det ypperste innen keyboardbasert og variert progressiv rock. Etterhvert gikk de dessverre noe tomme for idéer, og gikk deretter hver

til sitt med egne prosjekter. Det mest interessante etter dette er gjenforeningen i 1986 hvor Cozy Powell overtok trommestolen. På 90-tallet var der flere gjenforeninger med middels resultat.

Emerson, Lake & Palmer	1970		6
Tarkus	1971	Utbrett	6
Pictures at an Exhibition	1972	Utbrett	6
Trilogy	1972	Utbrett	6
Brain Salad Surgery	1973	Spesiell dobbel-utbrett, poster	6
Welcome Back, My Friends	1974	3LP, spesialsåret cover m/ dobbel utbrett, innercover	5
Works, volume 1	1977	2LP, dobbel utbrett	4
Works, volume 2	1977		4
Love Beach	1978	Tekstark	3
In Concert	1979	Innercover	4
Return of the Manticore	1992	4CD, boks, hefte	5
Black Moon	1992		3
In the Hot Seat	1994	CD	2

Merk: ELP har gjort som Zappa og gitt ut bootleg-konserter på samlebokser under navnet The Manticore Vaults. Mye bra her, men kvaliteten er ikke som på offisielle utgivelser.

Emerson, Lake & Powell

Emerson, Lake & Powell	1986	Innercover m/tekster	5
------------------------	------	----------------------	---

Solo: Keith Emerson

Honky	1980		4
-------	------	--	---

Merk: Emerson laget stort sett filmmusikk etter at ELP gikk i oppløsning, og han har en del andre fine album. Mye ligner på god gammel ELP, så dette kan gjerne utforskes.

Gentle Giant

Gentle Giant er den ypperste av alle de progressive gruppene. De laget mesterverk etter mesterverk, basert på keyboardist Kerry Minnears komponistutdannelse og Ray Shulmans iherdige jobbing med musikk slik ingen hadde gjort det før. Gruppen trøtnet etterhvert av å spille så komplisert musikk og forsøkte seg på det kommersielle på slutten av 70-tallet uten at det ga mersmak. Gentle Giant var mestere i kontrapunkt og samspill og hentet inspirasjon fra nesten hver eneste musikkgenre, og DVD-en Giant on the Box med konserter fra 1974 er bare imponerende.

Gentle Giant	1970	Utbrett	6
Acquiring the Taste	1971	Utbrett	6
Three Friends	1972	Utbrett	6
Octopus	1972	Utbrett	6
In a Glass House	1973	Utskåret cover m/ transparent bilde, bildeinnlegg, innercover m/tekster	6
The Power and the Glory	1974	Utskåret cover, tekstark	6
Free Hand	1975	Tekstark	6
Interview	1976	Innercover m/tekster	6
Playing the Fool – Live	1977	2LP, utbrett, hefte	6
The Missing Piece	1977	Innercover	5
Giant for a Day	1978	Innercover m/tekster, innleggsark	4
Civilian	1980	Innercover m/tekster	4
In Concert [live at BBC]	1994	CD	5
Out of the Woods [BBC sessions]	1996	2CD	6
Under Construction [demos, outtakes etc.]	1997	2CD, boks, hefte	6

Out of the Fire [live at BBC]	2000	2CD	5
Totally Out of the Woods [BBC sessions]	2001	2CD	6
Giant on the Box	2004	CD+DVD	6
Scraping the Barrel	2005	4CD, slipcase, bok	5

2. England – Andre sentrale grupper

England hadde flere andre progressiv rock-grupper enn noe annet land på 60- og 70-tallet, og her er det ført opp dem som regnes som de viktigste og nødvendigeste å få fatt i. Vi tar kun med originale album og gode samlinger, da det har kommet en skog med liveopptak på CD de senere årene.

The Beatles

Den første gruppa som eksperimenterte med rock og pop i større skala, var The Beatles. Lennon og McCartney hadde vel satt seg inn i samtlige stilarter innen pop og rock og hadde gjort seg grundig kjent med annen populærmusikk, og de flyttet grensene for hvordan pop og rock skulle oppfattes.

Please Please Me	1963		4
With the Beatles	1963		4
A Hard Day's Night	1964		4
Beatles for Sale	1964	Utbrett	4
Help!	1965		4
Rubber Soul	1965		5
Revolver	1966		6
A Collection of Oldies but Goldies	1966		5
Sgt. Pepper's Lonely Hearts' Club Band	1967	Utbrett, innleggsark	5
Magical Mystery Tour	1967	Utbrett, hefte [USA; i UK 1976]	4
The Beatles	1968	2LP, utbrett, poster, 4 fotografier	5
Yellow Submarine	1969		4
Abbey Road	1969		6
Hey Jude	1970	[USA]	4
Let It Be	1970	Boks, bok	5
1962-1966	1973	2LP, utbrett, innercover [m. mange singlekutt]	5
1967-1970	1973	2LP, utbrett, innercover [m. mange singlekutt]	5
Live at the Hollywood Bowl [1964-65]	1977	Utbrett	4
Rarities	1980	[Single- og EP-kutt]	5
Live at the BBC	1994	2LP, utbrett, innercover	4
Anthology 1	1995	3LP, dobbel utbrett, innercover	4
Anthology 2	1996	3LP, dobbel utbrett, innercover	4
Anthology 3	1996	3LP, dobbel utbrett, innercover	4
Yellow Submarine Songtrack	1999	LP, utbrett, gul vinyl	4
1	2000	2LP, utbrett, innercover, poster	5
Let It Be... Naked	2003	LP+7", utbrett, bok	5

Merk: Etter at gruppa ble oppløst i 1970 laget alle medlemmene soloskiver i hopetall. Her er mye fin musikk og også mye møl, men ingenting som kan klassifiseres som progressiv rock. Medlemmene fant tilbake til røttene sine og holdt seg dessverre der siden.

Soft Machine

Soft Machine ble dannet omkring 1967 av bl. a. Daavid Allen som ble frontfigur i Gong. Gruppen har en egen status innen progressiv rock som bindeleddet mellom prog og jazz, samt at de var

pionerer for den vimsete retningen av progressiv rock som nå oftest betegnes som Canterbury. Etter tredjeplata er de definitivt jazz i mine ører, mens de to første heller i mer psykedelisk retning.

The Soft Machine	1968	Utbrettscover med bevegelige deler i USA	4
Volume 2	1969	Utbrett	4
Third	1970	2LP, utbrett	5
4	1971		4
5	1972		4
Six	1973	2LP, utbrett	4
7	1974	Utbrett	4
Bundles	1975	Innercover	5
Softs	1976		4
Triple Echo	1977	3LP, boks, innercover, hefte	4
At the Beginning	1977	[Innspilt 1967]	4
Alive and Well – Recorded in Paris	1978		4
Land of Cockayne	1981	Innercover	4

Caravan

Caravan var nok en representant for Canterburystilen, med mye akustiske og rolige låter. De er kanskje ikke så spennende, men veldig engelske og sjarmerende. I 1974 spilte de inn et album med et kammerorkester, og deretter beveget de seg mot jazzrock og mer standard låtmateriale.

Caravan	1968		4
If I Could Do It All over Again...	1970		4
In the Land of Grey and Pink	1971	Utbrett	5
Waterloo Lily	1972	Utbrett	4
For Girls Who Grow Plump in the Night	1973	Utbrett	4
Caravan and the New Symphonia	1974		5
Cunning Stunts	1975		4
Blind Dog at St. Dunstan's	1976		4
Better by Far	1977		3
The Album	1980		3
The Best of Caravan – Live [1970-74]	1980	2LP, utbrett [Kun i Frankrike]	4
Back to Front	1982		3

Van der Graaf Generator

Van der Graaf Generator er en av de legendariske mer eksperimenterende progressive gruppene som oppsto på slutten av 60-tallet. De er råere enn de fleste og improviserer mye over intrikate arrangementer. De ble oppløst på slutten av 70-tallet, men har nettopp blitt gjenforent. Frontfiguren Peter Hammill har også laget en rekke soloalbum, i så mange forskjellige stilarter, at den som liker gruppa ikke uten videre kan anskaffe dem.

The Aerosol Grey Machine	1969	Kun utgitt i USA og Tyskland.	5
The Least We Can Do is Wave to Each...	1969	Utbrett, poster	5
H to He Who Am the Only One	1970	Utbrett	5
Pawn Hearts	1971	Utbrett, tekstark	6
68-71	1972		5
Godbluff	1975	Innercover m/ tekster	5
Still Life	1976		5
World Record	1976		4
The Quiet Zone / The Pleasure Dome	1977	Tekstark	3
Vital Live	1978	2LP, utbrett	4

Geir Hasnes	Progressiv rock – en kort innføring	9
Repeat Performance	1980 [1 låt ikke tidligere på LP]	5
Now and Then	1988 [Innspillinger 1973-74 og 1984-85]	4
Time Vaults	1985 [Innspillinger 1971-75]	4
The Box	2000 4CD, bokcover, hefte [mange utgitte låter]	5
Present	2005 2CD	4

Merk: USA-utgaven av *Pawn Hearts* har ett ekstra spor.

Renaissance

Renaissance benyttet både kvinnelig vokal og klassisk musikk og komposisjonsteknikk som inspirasjon. Pussig nok ble hele besetningen skiftet ut mellom den første og den andre engelske utgivelsen, mens en LP som kom ut i Europa i mellomtiden er et slags bindeledd. Resultatet ble tildels fremragende, men på slutten av 70-tallet begynte også den gruppen å rette seg inn mot enklere låter. Gruppen ga seg på begynnelsen av 80-tallet men har vært gjenforent siden.

Renaissance	1969 Utbrett	4
Illusion	1970 Utbrett, bare i Tyskland og Nederland	4
Prologue	1972 Utbrett	5
Ashes Are Burning	1973 Utbrett	5
Turn of the Cards	1974	6
Scheherezade and Other Stories	1975 [USA-utgave har innercover m/ tekster]	5
Live at Carnegie Hall	1976 2LP, utbrett	4
Novella	1977 Utbrett	4
A Song for All Seasons	1978 Innercover m/ tekster, poster	4
Azure d'Or	1979 Innercover m/ tekster	4
Camera Camera	1981	3
Time Line	1983	3

Gong

Vi befinner oss kanskje på tynn is ved å regne Gong under engelske grupper. Daevid Allen som ledet gruppa i mange år, kom fra Australia, og svært mange medlemmer var franske. Imidlertid bodde Allen i Canterbury og var med i Soft Machine før han dro til Paris og dro i gang Gong. Noen år etter var gruppa i England igjen mens de spilte inn sine best kjente plater. De het nok like mye til psykedelia og improvisasjon som til komposisjonsteknikk, men var opptatt av minimalisme og sammenheng mellom enkeltdelene av musikken. Vi finner også både jazz og humor i rikt monn hos dem. Senere splittet gruppen seg i det som er kjent som Mother Gong under Gilli Smyth og Pierre Moerlen's Gong, som begge videreførte sider ved Gong, uten at vi skal anbefale dem spesielt. Moerlen var spesielt opptatt av perkusjon og dreide bort fra det opprinnelige psydeliske. Gong gir ennå ut plater, men vi gir oss her ved slutten av 70-tallet.

Magick Brother	1970 Utbrett i Frankrike; i UK 1977	4
Continental Circus	1971 Bare i Frankrike	3
Camembert Electric	1971 Utbrettscover	5
Flying Teapot	1973 Utbrett, først i Frankrike	5
Angel's Egg	1973 Utbrett, hefte	5
You	1974 Tekstark	5
Shamal	1976 Utbrett	5
Gazeuse	1977 Poster	5
Live etc.	1977 2LP, utskåret front på cover, innercover	5
Gong est mort, Vive Gong	1977 2LP, utbrett	5
Live Floating Anarchy 1977	1978	4

Merk: Daevid Allen har gitt ut en rekke soloskiver med mange forskjellige stilarter, så lytt først.

Egg

Egg var den fantastiske keyboardisten Dave Stewarts første skikkelige prosjekt. Dette var en spennende keyboardtrio med klassisk bakgrunn og intrikate komposisjoner. Tredjealbumet var en slags gjenforening etter flere andre prosjekter, se nedenfor.

Egg	1970	5
The Polite Force	1971	4
The Civil Surface	1974	5
Seven Is a Jolly Good Time	1985 [Første album samt 2 singlespor]	5

Curved Air

Spesielt for Curved Air var at de hadde med fiolinist og kvinnelig vokal. De første albumene er de beste, med klassisk tenderte rock-komposisjoner, men gruppa tenderte etterhvert mot mer standard repertoar. Darryl Way gikk senere i seriøs klassisk retning.

Air Conditioning	1970	4
Second Album	1971 Sammenbrettet postercovers med utskjæringer	4
Phantasmagoria	1972 Tekstark	4
Air Cut	1973 Utbrett	4
Live	1975	3
Midnight Wire	1975	3
Airborne	1976	3
Lovechild	1990 [Innspilt 1973]	4

Greenslade

Greenslade var noe så spesielt som et band med to keyboardister uten gitarist, dannet med rutinerne medlemmer fra mange av de tidlige prog-gruppene. De laget intrikate arrangementer og er et hyggelig bekjentskap. Hovedmannen Greenslades senere album var ikke like interessante.

Greenslade	1973 Utbrett	4
Bedside Manners Are Extra	1973 Utbrett	4
Spyglass Guest	1974 Utbrett	4
Time and Tide	1975 Utbrett	4

Hatfield and the North

Keyboardisten Dave Stewart (som kom fra Egg) hadde det med å arbeide med grupper som levde ganske kort tid. Hatfield and the North varte bare to år, men leverte noe av det ypperste progressiv rock frembrakte. De var varierte og komplekse og med utgangspunkt i Canterbury-nonsense og jazz og prog komponerte de tildels helt utrolige stykker, med avansert instrumentasjon og tre damer på halsbrekkende vokal. Pip Pyle hadde tidligere trommet i Gong og Richard Sinclair hadde spilt bass og sunget i Caravan. Stewart, Pyle og gitarist Phil Miller fortsatte ekstasen i National Health.

Hatfield and the North	1973 Utbrett	6
The Rotter's Club	1975	6
Afters	1980 Tekstark [utvalg samt 5 låter ikke tidl. på LP]	6
Hatwise Choice	2005 CD, tidligere utgitt materiale	6

Merk: Miller og Pyle har gitt ut flere flotte soloalbum, mens Sinclair har fortsatt arbeidet med Caravan. Stewart har gjestet overalt med som oftest flott resultat.

Camel

Camel var av de roligere og mer behagelige progressive gruppene, og noen ganger helt instrumental. De var nært beslektet med Canterbury og veldig engelske, men ikke så orientert mot jazz og improvisasjon. De ga seg i 1984, men ble gjenforent i 1992 og har siden det gitt ut flere fine album.

Camel	1973		4
Mirage	1974	Tekstinnlegg	5
The Snow Goose	1975	Tekstinnlegg	6
Moonmadness	1976	Utbrett	5
Rain Dances	1977	Innercover	5
A Live Record	1978	2LP, utbrett	5
Breathless	1978	Tekstinnlegg	4
I Can See Your House from Here	1979	Innercover	4
Nude	1981	Utbrett	4
The Single Factor	1982	Innercover m/ tekster	4
Stationary Traveller	1984	Tekstark	5
Pressure Points [live]	1984		4

Carmen

Carmen står i en særstilling fordi de forente progressiv rock og flamenco, og de benyttet både mannlig og kvinnelig vokal i teatraliske symfoniske lange stykker, som inkluderte stepping og spanske rytmeinstrumenter.

Fandangos in Space	1973	Utbrett	5
Dancing on a Cold Wind	1975	Innercover m/ tekster	5
The Gypsies	1975	[Kun i USA]	5

Henry Cow

Henry Cow var en av de mest eksperimenterende gruppene, og svært orientert mot moderne klassisk komposisjon med intrikate og lange instrumentale låter som krever mye av lytteren. På sitt verste er de bråkete, på sitt beste utrolig flott. Dessverre varierer alle albumene mellom det briljante og det outrerte. Gruppen gikk i oppløsning på slutten av 70-tallet, men alle medlemmene har siden vært svært aktive i andre grupper og med å gi ut progressiv og vanskelig tilgjengelig musikk.

Leg End	1973		5
Unrest	1974	Utbrett	5
In Praise of Learning	1975		5
Concerts	1976	2LP, utbrett	5
Western Culture	1978		5

Gryphon

Alle medlemmene av Gryphon var utdannet ved musikkonservatoriet og hadde spesiell interesse for middelalder- og renessansemusikk. I tillegg til vanlig besetning benyttet de fagott og krumhorn og de laget avanserte komposisjoner, også med nær tilknytning til folkemusikk. De ga opp etter noen år og fortsatte med klassisk musikk og filmmusikk.

Gryphon	1973	Utbrett	5
Midnight Mushrumps	1974		5
Red Queen to Gryphon Three	1974		6
Raindance	1975		5

Treason	1977 Innercover m/ tekster	5
---------	----------------------------	---

National Health

Dave Stewart forsøkte nok en gang å lage en gruppe som skulle kunne spille ekstremt avanserte komposisjoner, og med seg fikk han Alan Gowen, en rutinert jazzpianist og komponist. Også Bill Bruford fra Yes var innom, og Pip Pyle og Phil Miller fra Hatfield and the North var med hele veien. De holdt i noen få år, og tredjealbumet er en gjenforening for å spille inn Gowens stykker etter at han døde året før. Dessverre ga Stewart opp etter dette, og fortsatte med intelligent pop som tilogmed brakte ham og kjæresten på singletoppen i England! Det er så tragisk sett i lys av mesterverkene han skapte.

National Health	1977	6
Of Queues and Cures	1978	6
D. S. al Coda	1982 Tekstinnlegg	6
Complete	1995 2CD [to låter ikke på LP]	6
The Missing Pieces	2000 CD [tidligere utgitte låter]	6

Merk: På tekstinnlegget til D. S. al Coda finnes en opptegnelse av album Gowen var med på. Mye av dette er glitrende, særlig for dem som liker jazzdelen av Canterburystilen.

Bruford

Bill Bruford fra Yes og King Crimson forsøkte seg en stund på slutten av 70-tallet med egen gruppe hvor også Dave Stewart var involvert. Gruppen tenderte mot jazzrock, men fremdeles med gode komposisjoner.

Feels Good to Me	1978 Innercover	5
One of a Kind	1979 Innercover	5
The Bruford Tapes	1979	5
Gradually Going Tornado	1980 Postkort	5

3. USA

Progressiv rock fra England ble kjempepopulært i USA, men pussig nok var det få amerikanske grupper som prøvde seg på det samme, og de få som gjorde det, nådde ikke den samme populariteten. Frank Zappa laget sin egen mix av rock, pop, jazz og avansert klassisk musikk, og startet dermed den progressive strømmingen i USA før den hadde kommet skikkelig i gang i Europa.

Frank Zappa and the Mothers of Invention

Frank Zappa har en helt egen plass i rockhistorien. Han hentet inspirasjon fra en rekke musikalske områder og ga ut en strøm med album som er helt uten sidestykke. Det virker som om han likte det meste og han skammet seg ikke for å gå rett over fra den enkleste popsang til avanserte klassiske arrangementer med intrikat instrumentering. Albumene hans blir derfor ofte rene collager av det han er opptatt av for tiden. Det gjør at en som liker progressiv rock sjelden like hele albumet, men på de fleste er der glimrende partier. I tillegg er humoren hans ofte støtende eller plump, for det var musikken som var viktig for ham. I listen er det ikke tatt hensyn til om albumet kom ut under Zappa, Mothers, eller begge. The Mothers var backinggruppen til Zappa, og med årene spilte det et utall mer eller mindre berømte musikere der.

Freak Out	1966 2LP, utbrett	4
Absolutely Free	1967 Utbrett	4
We're Only in It for the Money	1967 Utbrett, innleggsark	4

Lumpy Gravy	1968	Utbrett	4
Ruben and the Jets	1968	Utbrett	1
Uncle Meat	1968	2LP, utbrett, hefte	4
Hot Rats	1969	Utbrett	3
Burnt Weeny Sandwich	1969	Utbrett, poster	4
Weasels Ripped My Flesh	1970		4
Chunga's Revenge	1970	Utbrett	3
Fillmore East – June 1971	1971		3
200 Motels	1971	2LP, utbrett, hefte, poster	4
Just Another Band from L. A.	1972	Utbrett	4
Waka / Jawaka	1972		4
The Grand Wazoo	1972	Utbrett	5
Over-nite Sensation	1973	Utbrett	5
Apostrophe	1974		3
Roxy & Elsewhere	1974	2LP, utbrett	4
One Size Fits All	1975	Utbrett	5
Bongo Fury (w/ Captain Beefheart)	1975		3
Zoot Allures	1976		3
Zappa in New York	1978	2LP, utbrett	4
Studio Tan	1978		4
Sleep Dirt	1979		5
Sheik Yerbouti	1979	2LP, utbrett, innercover m/ tekster	4
Orchestral Favourites	1979		4
Joe's Garage, Act I	1979	Utbrett, innercover	3
Joe's Garage, Act II & III	1979	2LP, utbrett, hefte	3
Tinseltown Rebellion	1981	2LP, utbrett	3
Shut Up 'n Play Yer Guitar	1981	3LP, boks, innercover	3
You Are What You Is	1981	2LP, utbrett, hefte	3
Ship Arriving too Late to Save a ...	1982	Innercover m/ tekster	5
Baby Snakes	1983	PD, plastomslag m/ sticker	3
The Man from Utopia	1983	Innercover m/ tekster	4
Zappa Vol. I (London Symphony Orch.)	1983	Innercover	4
The Perfect Stranger	1984		4
Them or Us	1984	2LP, utbrett	3
Thing-Fish	1984	3LP, boks, hefte, innercover	3
Francesco Zappa	1984		2
Mystery Disc	1985	[I The Old Masters, Box 1]	3
Meets the Mothers of Prevention	1985	Innercover	3
Does Humor Belong in Music	1986	CD	4
Mystery Disc	1986	[I The Old Masters, Box 2]	5
Jazz from Hell	1986		4
Zappa Vol. II (London Symphony Orch.)	1987		4
Guitar	1988	2LP, utbrett	3
You Can't Do That on Stage Anymore 1	1988	2CD	4
You Can't Do That on Stage Anymore 2	1988	3LP, boks, tekstinnlegg	6
Broadway the Hard Way	1988	Utbrett, innercover m/ tekster	3
You Can't Do That on Stage Anymore 3	1989	2CD	4
The Best Band You Never Heard in...	1989	2CD	5
You Can't Do That on Stage Anymore 4	1991	2CD	4
Make a Jazz Noise Here	1991	CD	5
You Can't Do That on Stage Anymore 5	1992	2CD	4

You Can't Do That on Stage Anymore 6	1992	2CD	3
Playground Psychotics	1992	2CD	3
Ahead of Their Time	1993	CD	5
The Yellow Shark	1993	CD, slipcase	5
Civilization Phase III	1994	2CD, bokcover	4
Strictly Commercial – the Best of	1995	2LP, utbrett, obi, tekstinnlegg	5
The Lost Episodes	1996	CD, slipcase, hefte	4
Läther	1996	5LP, boks, tekstark, obi, i Japan	5

Merk: Zappa fikk i 1992 gitt ut to samlinger av bootlegs, kalt Beat the Boots. De har faktisk en del materiale som ikke finnes annetsteds, og selv om lyden kan være så som så, er de morsomme å ha for komplettister.

Steely Dan

Walter Becker og Donald Fagen har alltid vært kjernen i Steely Dan, som gjennom årene benyttet flere og flere av USAs beste studiomusikere til sin stadig mer raffinerte miks av rock, jazz, funk og soul. Med intrikate og gjennomarrangerte låter og stor variasjon i materialet kvalifiserer de så absolutt til den progressive genren. De ble oppløst i 1980 og har hatt en del gjenforeninger siden.

Can't Buy a Thrill	1972	Utbrett	4
Countdown to Ecstasy	1973	Tekstark	4
Pretzel Logic	1974	Utbrett	5
Katy Lied	1975	Innercover m/ tekster	5
Royal Scam	1976	Utbrett, innercover m/tekster	5
Aja	1977	Utbrett	6
Greatest Hits	1978	Utbrett, innercover [én låt ikke tidl. på album]	5
Gauche	1980	Innercover m/tekster	6
Gold	1982	[en låt ikke tidligere på deres album]	5
Alive in America	1994	CD	4
Two Against Nature	2000		5
Everything Must Go	2003	Tekstark	5

Merk: Det finnes en del samlinger av tidlige opptak, som ikke er offisielle, men som til tider er ganske bra. Dessuten finnes der filmmusikk, og Donald Fagens soloplater rangerer fra genialt til mer på det jevne.

Kansas

Den av de større amerikanske gruppene som la seg nærmest opp til den engelske progressive rocken, var Kansas. De laget lange episke komposisjoner med stor besetning og ble svært populære. Utover 80-tallet ble låtmaterialet mer standard, men gruppa har med avbrytelser fortsatt opp til i dag med hyggelige overraskelser innimellom, så de nyere CD-utgivelsene kan godt utforskes.

Kansas	1974	Innercover m/ tekster	5
Song for America	1975	Innercover m/ tekster	5
Masque	1975	Innercover m/ tekster	4
Leftouverture	1976	Innercover m/ tekster	5
Point of Know Return	1977	Innercover m/ tekster	5
Two for the Show	1978	2LP, utbrett, innercover	5
Monolith	1979	Utbrett, innercover m/ tekster	4
Audio-Visions	1980	Innercover m/ tekster	4
Vinyl Confessions	1982	Innercover m/ tekster	3
Drastic Measures	1983	Innercover m/ tekster	3
Power	1985	Innercover m/ tekster	4

In the Spirit of Things	1986	Innercover m/ tekster	3
Kansas	1994	2CD, boks, hefte, mange låter ikke på LP	5

Yezda Urfa

Den helt spesielle gruppa Yezda Urfa er legendarisk av flere grunner. De var kanskje de eneste i USA som laget så eksperimentell prog som Yes og Gentle Giant, og resultatet er glimrende. Det første albumet ble privatfinansiert for å promotere gruppa, men til ingen nytte. Etter andrealbumet som ikke engang fant utgiver, ga gruppa opp, og først 13 år senere kom albumet ut og har rukket å bli en klassiker. Nylig kom den første reelle utgaven av førstealbumet, på CD med bonusspor.

Boris	1975		5
Sacred Baboon	1976	Utgitt 1989, innercover m/ tekster	6

Dixie Dregs

Under gitarist Steve Morse utviklet instrumentalgruppa Dixie Dregs seg til å bli USAs fremste progressive gruppe. De spilte en bråte stilarter fra hardrock via country til klassisk, og alt var gjennomkomponert og glimrende. Førstealbumet ble gitt ut privat for å promotere gruppa og de fleste komposisjonene kommer igjen senere.

The Great Spectacular	1975		5
Free Fall	1977		5
What If	1978		5
Night of the Living Dregs	1979		5
Dregs of the Earth	1980	Innercover	6
Unsung Heroes (The Dregs)	1981	Innercover	6
Industry Standard (The Dregs)	1982	Innercover	5
Bring 'em Back Alive	1992	CD	5
Full Circle	1994	CD	5
King Biscuit Flower Hour [live 1979]	1997	CD	5
California Screamin'	2000	CD	5

Solo: Steve Morse

The Introduction	1983		5
Stand Up	1985		4
High Tension Wires	1989		4
Southern Steel	1991		4
Coast to Coast	1992		4
Structural Damage	1995	CD	4
Stressfest	1996	CD	4
Major Impacts	2000	CD	4
Split Decision	2002	CD	4
Major Impacts 2	2003	CD	4

Happy the Man

Happy the Man var inspirert av Genesis og annen engelsk progressiv rock, og arrangementene deres er ofte som en lett utgave av Gentle Giant. De spilte i mange år før de fikk platekontrakt og flere innspillinger har kommet på CD de siste årene.

Happy the Man	1977	Innercover m/ tekster	5
Crafty Hands	1978		5
Third Better Late	1979		4

Beginnings [1974-75]	1990 CD	4
Live [1978]	1997 CD	5
Death's Crown [1974]	1999 CD	4
The Muse Awakens	2004 CD	5

Merk: CD-versjonen av *3rd Better Late* har to ekstra spor. Kit Watkins ble deretter med i Camel og spilte senere inn en rekke bra soloalbum.

4. Finland

Finland har hatt flere grupper og artister innen progressiv rock siden starten, og fortsatt skjer det mye interessant der. De tre nedenfor skiller seg klart ut.

Wigwam

Wigwam var på sitt beste det ypperste en kunne by på av progressiv rock med klassisk komposisjonsteknikk. Under ledelse av den glimrende keyboardisten Jukka Gustafsson laget de briljante album på begynnelsen av 70-tallet, med en instrumentering og en improvisering en knapt har hørt maken til innen prog. Imidlertid ble besetningen etterhvert skiftet ut og repertoaret ble lagt om til mer standard, om enn sofistikert, rock. Her listes albumene med Gustafsson.

Hard 'n Horny	1969	4
Tombstone Valentine	1970	5
Fairyport	1971 2LP, utbrett, hefte	6
Wigwam	1974 Utbrett, hefte	6
Live Music from the Twilight Zone	1975 2LP, utbrett	4

Pekka Pohjola

Bassisten Pekka Pohjola begynte i Wigwam og da han begynte med soloalbum fikk han med seg mange av Finlands beste musikere. Han er orientert både mot klassisk musikk og mot jazz, og arrangementene er glimrende.

Pihkasilmä Kaarnakorva	1972	5
Harakka Bialoipokku	1975	6
Keesojen Lehto	1977	6
The Group (The Group)	1978 Utbrett	5
Visitation	1979	6
Kätkävaaran Lohikäärme	1980	6
Urban Tango	1982	6
Jokamies	1983	4
Space Waltz	1985	6
Flight of the Angel	1986	6
Yesterday's Games (Espoo Big Band)	1986	5
Symphonia no. 1	1990	5
Changing Waters	1992 CD	4
Heavy Jazz – Live in Helsinki and Tokyo	1995 2CD	5
Live in Japan	1995 CD	5
Pewit	1997 CD	4
Views	2001 CD	5

Merk: *Harakka Bialoipokku* finnes også under navnet *B the Magpie*. *Keesojen Lehto* finnes i masser av utgaver, bl. a. fordi Mike Oldfield spilte på det, og dermed ble det markedsført under ham i flere land. Det går også under navnene *Skuggornas Tjuvstart* og *Mathematician's Air Display*. CD-versjonen av *Urban Tango* har ett ekstra spor.

Tasavallan Presidentti

Gitaristen Jukka Tolonen ledet Tasavallan Presidentti, som utviklet seg mot flotte og komplekse arrangementer med jazz-innflytelse. Soloalbumene hans er ikke helt på samme nivå.

Tasavallan Presidentti	1969	4
Tasavallan Presidentti	1970	4
Lambert Land	1972 Utbrett	6
Milky Way Moses	1973 Hefte	5

Merk: Det første albumet ble spilt inn i Finland på Love, og det neste i Sverige på Columbia-labelen til EMI, uten at de skiftet tittel. Pussig.

5. Sverige

Sverige har gjennom årene hatt en rekke prominente progressive grupper, men ofte har disse kun fått ut ett eller noen få album. Idag er sannsynligvis Sverige det landet der det skjer mest innenfor progressiv rock.

Samla Mammans Manna / Zamla Mammaz Manna / Von Zamla

Gruppen med de mange merkelige navnene startet omkring 1970 og drev på frem til midten av 80-tallet før soloprojektene tok overhånd. De har vært gjenforent flere ganger og alltid med godt resultat. De var fra begynnelsen av sentral i den svenske progressive bevegelsen som først og fremst hadde et politisk engasjement. Med årene ble gruppa med i rock-in-opposition-bevegelsen. De baserte seg mye på improvisasjon og intrikate arrangementer, med en god dose humor. De var til tider rotete og lite gjennomført, men dette ble bedre med årene.

Samla Mammans Manna	1971	3
Måltid	1973	5
Klossa Knapitatet	1974 Hefte	4
Snorungarnas Symfoni	1976	3
För äldre nybegynnare/Schlagerns mystik	1978 2LP, utbrett, poster	5
Familjesprickor	1980	5
Zamlaranamma	1982	5
No Make Up	1983	6
Kaka	1999 CD	4

Isildurs Bane

Isildurs Bane er en av de gruppene som har vært mest tro mot progressiv rock gjennom årene. De laget stadig mer intrikat musikk med mer og mer klassiske innslag, og gjerne lengre konseptalbum.

Sagan om den irländska älgen	1984 Tekstark	5
Sea Reflections	1985 Innercover	5
Eight moments of eternity	1987 Innercover	5
Sagan om ringen	1988 [opprinnelig på kassett, nyinnspilt]	5
Cheval	1989 Innercover	5
The Voyage – A Trip to Elsewhere	1992 2CD, koffert, hefte	5
Lost Eggs	1994 CD	4
Mind vol. 1	1997 CD, pappcover m/ dbl. utbrett, hefte	5
Mind, vol. 2 – Live	2001 2CD, slipcase, hefte	5
Mind, vol. 3	2003 CD	3

Mind, vol. 4: Pass	2003 CD	3
--------------------	---------	---

Änglagård

Änglagård startet sin karriere på norske Colours og gjenopplivet 70-tallet gjennom instrumentbruk og lange komposisjoner, tillagt svensk vemod og mystikk. Dermed var grunnen lagt for progressiv rocks gjenkomst på midten av 90-tallet.

Hybris	1992 Utbrett, hefte, tekstinlegg, stickers	6
Epilog	1994 Utbrett, hefte, tekstinlegg	6
Buried Alive	1996 CD	6

Merk: En nyere CD-utgave av *Hybris* har ett bonusspor.

Anekdoten

Anekdoten startet også sin karriere på norske Colours, og med å låte som King Crimson spilte de seg inn i manges hjerter og var med på gjenopplivingen av progressiv rock på midten av 90-tallet. De senere albumene har blitt noe roligere og mindre spennende.

Vemod	1993 Utbrett, hefte, poster	6
Nucleus	1995 Utbrett, poster	6
Live in Japan	1998 2CD, utbretts-LP-cover, 2 hefter, obi	5
From Within	1999 Tekstark	5
Gravity	2003 Utbrett	4

Merk: Nyere versjoner av *Vemod* og *Nucleus* på CD har bonusspor.

6. Norge

I Norge har det vært få rene progressive grupper, men der er mange som kunne vært regnet med i en større opplisting. Her tar vi bare de mest sentrale med. I tillegg til disse kan de første tre albumene til folkrock-gruppa Folque absolutt anskaffes.

Popol Vuh / Popol Ace

Popol Vuh var Norges første større progressive gruppe, med erfarne musikere og Jahn Teigen som frontfigur. De spilte symfonisk rock med innflytelse fra jazz og var svært varierte. Etter de to første albumene måtte de skifte navn da de skulle lanseres i Europa og en tysk gruppe het det samme. Dessverre lønte ikke symfonisk rock seg noe særlig, Teigen sluttet, og fjerdeplata ble helt standard poprock. Ved nylansering av albumene på CD kom det en samling med singler, demoer og livekutt fra en gjenforening i 1994. Dessuten kan man gjerne anskaffe dobbel-DVDen fra 2004 med konsert med kringkastingsorkesteret, her er masse flott.

Popol Vuh	1972 Utbrett	5
Quiche Maya	1973 Plastpose, innercover m/ tekster	5
Stolen from Time	1976 Poster	5
Curly Sounds	1978 Innercover m/tekster	3
All We Have 1972-78	2003 5CD, slipcase, inkluderer ny CD Popoloddities	4

Høst

Høst spilte en hardere form for progressiv rock. De er noe så sjeldent som en prog-rock-gruppe som synger på norsk.

På sterke vinger	1974	4
------------------	------	---

Hardt mot hardt	1976	Tekstark	4
Extra! Extra!	1977	[samlealbum med 3 nye låter]	4
Live & Unreleased	1994	Picture disc	4

Procosmian Fannyfiddlers

Norges beste gruppe gjennom tidene og verdens beste siden 70-tallet er egentlig et sideprosjekt for en rekke hobbysangere og musikere. Gruppen fremviser en unik blanding av en overveldende mengde stilarter og musikalske krumspring, og leverer helt utrolig slitesterkt materiale. Rått, variert, sjarmerende og utrolig spennende.

Gold	1997	Tekstark	5
And Silver's Quality	1998	Hefte	5
Fisted Lady	1999	Hefte	6
The Rolling Court Massacre	2001	Hefte	6
Return of the Sweaty Owl	2003	Hefte	5
Father Dog	2005	Tekstark	6

7. Island

Island er kanskje det land der det lages mest musikk i forhold til folketallet. Her er mye morsomt å utforske, selv om det ofte er vanskelig å anskaffe plater herfra.

Hinn Izlenski Thursaflokkur / Thursaflokkurinn

Den islandske kjempeflokken leverte noen glimrende album på slutten av 70-tallet, med utgangspunkt i islandske folkeviser, Focus og Gentle Giant. Det siste albumet var noe enklere.

Hinn Izlenski Thursaflokkur	1978	Utbrett	5
Thursabit	1979	Hefte	5
A Hljomleikum	1980	Innercover m/ tekster	5
Gæti Eins Verid	1982		4

8. Nederland

Nederland var nok det landet som markerte seg sterkest utenom England og USA innenfor progressiv rock. De tok oftere utgangspunkt i det rent klassiske og var sterke både på komposisjon og arrangementer samtidig som de var utrolig dyktige musikere.

Ekseption

Ekseption baserte seg mer enn noen andre på å skrive om klassiske stykker til en blanding av rock og jazz. De omarrangerte ganske hardhendt og tok seg store friheter, noe som brakte dem mye kritikk, men også stor entusiasme og utbredelse. De var sannsynligvis en av de vesentligste gruppene under den første større utbredelsen av progressiv rock. De ga opp på slutten av 70-tallet etter at produksjonen var blitt gradvis mer utvannet.

Ekseption	1969		5
Beggar Julia's Time Trip	1970	Utbrett	5
3	1970	Utbrett	6
00.04	1971	Utbrett	5
5	1972	Utbrett	4
Trinity	1973	Utbrett	4

Bingo	1974	4
With Love from	1974 2LP, utbrett [2 nye låter]	5
Mindmirror	1975	4
Back to the Classics	1976	4
'78	1978 Tekstinnlegg	5

Kuriosa: Det første albumet finnes med forskjellig låtutvalg. Av 10 låter er 3 byttet ut. De tre finnes på det neste albumet. Rick van der Linden ga også ut en rekke soloalbum av ganske forskjellig art, samt at han ledet gruppa Trace som arbeidet videre i Ekseption-stil.

Focus

Focus var resultatet av samarbeidet mellom gitarist Jan Akkerman og keyboardist/fløytist Thijs van Leer. De benyttet klassisk komposisjonsteknikk og var utrolig dyktige instrumentalister. Hver for seg ga de ut en rekke soloalbum som dessverre ikke når opp mot hva Focus gjorde.

In and Out of Focus	1969 Finnes også med utbrett i UK.	4
Moving Waves	1971	6
Focus 3	1972 2LP, utbrett	6
Live at the Rainbow	1973 Dobbel speskåret utbrett	5
Hamburger Concerto	1974 Utbrett	5
Mother Focus	1975	5
Ship of Memories	1976	4
Focus con Proby	1978 Innercover	5
Jan Akkerman & Thijs van Leer	1985	5
Focus 8	2002 CD	5

Merk: Det første albumet kom først som *Focus on Focus*, og forskjellige utgaver har forskjellig antall spor. Det meste er 8 spor, men House of the King finnes også på *Focus 3*. *Moving Waves* het *Focus 2* i Nederland, mens en dobbel samleplate som kom senere der het *Moving Waves*.

Supersister

Supersister var en sjarmerende gruppe som forente rock, jazz og vimsethet på begynnelsen av 70-tallet. De nådde aldri den populariteten som de mer velkjente nederlandske gruppene, og er kanskje ikke like konsistente og velarrangerte, men de hadde et vell av gode idéer.

Present from Nancy	1970 Utbrett	5
To the Highest Bidder	1971 Utbrett	5
Pudding en Gisteren	1972 Innercover m/ tekster	5
<u>Superstarshine</u> vol. 3	1972 [Utvalg samt singler]	5
Iskander	1973 Utbrett, tekstark	4
Spiral Staircase	1974	4

Kayak

Gruppa Kayak er vel det nærmeste en kommer pop-prog på de senere albumene. De første albumene er helt geniale, men etterhvert blir låtmaterialet enklere. Imidlertid er arrangementene superbe, særlig fordi lederen Ton Scherpenzeel som få andre forsto kontrapunkt og instrumentering. Både før og etter at gruppa gikk i oppløsning i 1981 hadde Scherpenzeel noen soloprojekter. I 2000 gjenforentes gruppa og har laget en del fine album siden.

See See the Sun	1973 Tekstark	6
Kayak	1974 Hefte, innercover	6
Royal Bed Bouncer	1975 Utbrett, innercover	6
The Last Encore	1976 Innercover	5

Starlight Dancer	1977		5
Phantom of the Night	1978	Tekstark	5
Periscope Life	1980	Innercover m/tekster eller tekstark	5
Merlin	1981	Innercover m/ tekster	5
Eyewitness	1981	Innercover m/tekster	5
Close to the Fire	2000	CD	4
Chance for a Livetime	2001	2CD	5
Night Vision	2001	CD	4
Merlin – Bard of the Unseen	2003	CD	5
Nostradamus – the Fate of Man	2005	2CD	5

Merk: USA-albumet *Starlight Dancer* har coveret til *The Last Encore*, materiale fra begge albumene, og én ekstra låt som ikke er på noe originalalbum. Grappa ga ut 20 singler hvor mange låter ikke kom på album, og de har kommet som ekstramateriale på CD-utgivelsene.

9. Italia

Italia var nok det landet i Europa der progressiv rock slo best an. Grupper som bare fikk kultstatus i England lå gjerne på hitlistene her, og det finnes massevis av gode italienske progressive grupper. De tok ofte utgangspunkt i klassisk musikk og har også et godt innslag av jazzrock. Vi tar her med bare de mest kjente. Se også sistesiden med enkeltmesterverkene.

Banco del Mutuo Soccorso

Banco er ved siden av PFM den største og mest kjente av de italienske gruppene, og den er generelt rangert blant verdens ypperste progressiv rock-grupper noensinne. De første albumene er da også suverene. Som PFM ble også Banco lansert i England og USA av Emerson, Lake & Palmer, med et samlealbum fra de første utgivelsene, men uten samme suksess. På 80-tallet begynte de å endre stil mot lettere materiale, så vi tar her kun med 70-tallet.

Banco del Mutuo Soccorso	1972	Svært cover som utskåret sparebøsse	5
Darwin!	1972	Utbrett	6
Io Sono Nato Libero	1973	Utskåret cover med stiftet skåret hefte	5
Banco [engelsk samling]	1975	Utbrett	5
Garofano Rosso	1976		4
As in a Last Supper	1976		4
... di Terra	1978	Innercover m/ tekster	5
Canto di Primavera	1979	Innercover m/ tekster	4

Premiata Forneria Marconi / PFM

Den mest kjente av de italienske gruppene er uten tvil PFM, fordi de ble hjulpet ut i verden av Emerson, Lake & Palmer og utgitt på deres plateselskap. Dette medførte at de tre første albumene ble gjenutgitt med ny engelsk vokal, nye sammensetninger, og under nye titler. Til å begynne med hadde PFM nydelige låter i intrikate arrangementer, men etter hvert tenderte de mot akustisk fusjon og pop og ble svært så kjedelige utover 80-tallet. Derfor tar vi her bare med de gode albumene. Merk også at det finnes svært mange samlinger med det tidlige materialet.

Storia di un Minuto	1972	Utbrett	5
Per un Amico	1972	Utbrett	6
Photos of Ghosts [Engelsk samling]	1973	Utbrett	6
L'Isola di Niente	1974	Cover m/ utskåret front, innercover m/ tekster	5
The World Became the World [Eng. s.]	1974	Cover m/ utskåret front, innercover m/ tekster	5
Live in USA	1974		4

Chocolate Kings	1975 UK-utgave 1976 har utbreitt og tekstark.	4
Jet Lag	1977 Innercover m/tekster	4
Passpartu	1978	3

Merk: *Live in USA* kom i England som *Cook*.

10. Frankrike

I Frankrike finner vi mange progressive grupper, og ofte med et teatralisk uttrykk. Det er mye å utforske her, men som ikke kan anbefales uten videre. Magma er imidlertid en sentral gruppe innen progressive rock uansett.

Magma

Magma utviklet sin egen form for progressiv rock og ble stilskaper for en hardere og mer mekanisk musikkform, jazzinfluert og med mer gjentakende fraser enn egentlig melodi. Gruppen er i dag ansett som en av de grunnleggende innen progressiv rock, men ikke alle liker stilen. De senere albumene tenderte mot enklere musikk. Masser har utkommet i ettertid så vi stopper med 70-tallet. Grunnleggeren, trommisen Christian Vander, har gitt ut flere bra album på egen hånd.

Magma	1970 2LP, utbreitt med klaffer	4
1001 Centigrades	1971 [Også kjent som Magma 2]	4
Mekanik Destruktiv Kommandöh	1973 Utbreitt	5
Köhntarkösz	1974	5
Live	1975 2LP, utbreitt	5
Üdü Wüdü	1976	3
Inedits	1977	3
Attahk	1978	3

11. Spania

Fusioon

Fusioon er både orientert mot klassisk musikk på rockvis og mot engelske progressive grupper. De var dyktige og originale og det er synd de laget bare tre album, hvorav to bærer samme navn.

Fusioon	1972 Utbreitt	5
Fusioon [krokodillecoveret]	1974	5
Minorisa	1975 Innercover	5

12. Belgia

Univers Zero

Univers Zero er nok Belgias store bidrag til progressiv rock. De er klassisk orienterte og spiller nærmest en form for kammermusikk med mange klassiske instrumenter, basert på Magma og King Crimson's musikk. Etter et opphold kom de sammen igjen og ser ut til å fortsette å lage god musikk. Lederen Daniel Denis har også utgitt mange fine soloalbum.

Univers Zero	1977	5
Heresie	1979	4
Ceux du dehors	1981	4
Uzed	1984	5
Heatwave	1986	5

The Hard Quest	1999 CD	5
Crawling Wind	2001 [live og studio 1979-84]	5
Rhythmix	2002 CD	5
Implosion	2004 CD	4

Merk: Det første albumet ble gjenutgitt i 1989 under navnet *1313*. *Crawling Wind* inneholder en japansk EP fra 1983.

13. Tyskland

Pussig nok er det få tyske grupper som uten videre kan tas med i denne folderen, selv om den alternative rocken sto sterkt der. Tyske grupper ser ut til å ha brydd seg mer med det som er psykedelisk beslektet av komposisjon, enn det som tradisjonelt har gått under progressiv rock. Dette har medført at lydbildet har betydd forholdsvis mye og at gjentaksmusikk har blitt favorisert, både innenfor rå rock og innenfor synth-musikken, hvor tyskerne var pionerer.

Triumvirat

Triumvirat var mer enn andre opptatt av å ligne på Emerson, Lake & Palmer, hvilket gjorde de første albumene interessante og flotte. Etterhvert avtok kreativiteten ned mot standard rock.

Mediterranean Tales	1972	5
Illusions on a Double Dimple	1974	5
Spartacus	1975 Tekstark	5
Old Love Dies Hard	1976 Innercover m/ tekster	4
Pompeii	1977 Utbrett	4
A la Carte	1979 Utbrett, innercover m/ tekster	3
Russian Roulette	1980 Innercover m/ tekster	3

14. Argentina

I Sør-Amerika finnes mye spennende musikk, og Argentina er antagelig landet der det finnes flest progressiv rock-grupper. Spesielt på slutten av 70-tallet skjedde der mye spennende.

Alas

Alas rakk bare å spille inn to album, men begge er mesterverk, som bygger på ELP og Gentle Giant.

Alas	1976 Utbrett	6
Pinta tu Aldea	1977	5

Crucis

Crucis rakk også bare å spille inn to ypperlige album.

Crucis	1976 Utbrett, innercover	5
Los Delirios del Mariscal	1977	5

15. Enkeltmesterverk

En god del progressive grupper kom aldri lenger enn ett album. Noen av disse var mesterverk og en kan ergre seg over at de ikke fikk ut mer. Andre laget ett glimrende album og andre mer middelmådige. Vi prøver her å regne opp noen av albumene en må finne tak i uten at en dermed må anskaffe alt av gruppa.

Ars Nova fra USA laget et glimrende førstealbum in 1968. Oppfølgeren var ikke like god.		
Ars Nova	1968	Utbrett 5
Bubu fra Argentina laget ett album, som av mange regnes som sør-Amerikas beste.		
Anabelas	1977	Utbrett 6
Cathedral fra USA bygget på Yes, og Änglagård bygget videre på dem.		
Stained Glass Stories	1978	Nytrykket fra 1989 har tekstark 5
Dun fra Frankrike laget ett eksperimentelt album.		
Eros	1981	5
Epidermis fra Tyskland laget et album hvor de virkelig prøvde å låte som Gentle Giant.		
Genius of Original Force	1978	Utbrett 5
Et Cetera fra Canada ligner mer på Gentle Giant enn noen andre, og det er ypperlig.		
Et Cetera	1976	Tekstark 5
Björgvin Gíslason fra Island laget et nydelig album med symfonisk prog.		
Glettur	1981	5
Il Balletto di Bronzo fra Italia laget noen labre ting og plutselig kom de med et mesterverk.		
Ys	1972	Utbrett, hefte 6
IQ fra England er nok den gruppa som best etterlignet den tidlige stilen til Genesis. De har en stor produksjon, og her tar vi med de to første.		
Nine in a Pond is Here	1984	Tekstark 5
The Wake	1985	5
Khan var Steve Hillages beste prosjekt, med unike Dave Stewart på keyboards.		
Space Shanty	1972	Utbrett 5
Kultivator fra Sverige laget et ypperlig album i Canterburystil.		
Barndomens stigar	1981	5
Latte e Miele fra Italia laget bl. a. ett flott album for dem som liker klassisk prog og ELP.		
Papillon	1973	Utbrett 5
Made in Sweden fra Sverige (!) var mest rockorientert. Pekka Pohjola var med på dette albumet.		
Where Do We Begin?	1975	Innercover m/ tekster. 5
Maxophone fra Italia laget ypperlig og velkomponert klassisk progressiv rock.		
Maxophone	1975	Utbrett 6
Museo Rosenbach fra Italia laget et flott album med rå mollstemt progressiv rock.		
Zarathustra	1972	Utbrett 5
Musica Urbana fra Spania blandet prog og jazzrock med spanske rytmer og det låter ypperlig.		
Musica Urbana	1976	5
Nattura fra Island laget et ypperlig album med en miks av rock, jazz og folk.		
Magic Key	1972	Tekstark 5

Leseren vil sikkert finne feil her og der, og kanskje også savne noen av favorittene. Send meg en e-post om du har noe å kommentere, til g-hasne@online.no. Vil du lete mer for å finne spennende musikk, kan du f. eks. kikke på gnosis2000.net på internett. Og til slutt må det nevnes at der finnes masse spennende musikk innen andre stilarter, og da spesielt innen klassisk musikk, særlig etter 1850. Progressiv rock har nok sine røtter i Bach og andre klassiske komponister, men den klassiske musikken fra nasjonalromantikken og utover er en gullgrube for en som er inne i progressiv rock. Så dessverre slutter ikke skattejakten med denne brosjyren; det er bare så mye mer å anskaffe der ute at en kan bli helt matt ved tanken. God jakt!

Februar 2006.